

PRAKSISOVERSIGT · FORBRUGERKLAGENÆVNET

Praksisoversigt over reklamation, bevisbyrde og sagkyndige udtalelser i forbrugersager

Frister, formodningsregel og sagkyndige udtalelser i Forbrugerklagenævnets og domstolenes praksis

Version 1 · Opdateret 30. maj 2026 · 8 afgørelser · 2009-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Praksisoversigten samler retsgrundlaget og praksis om de tre kerneproblemer i forbrugersager om mangler: hvornår der er reklameret rettidigt, hvem der bærer bevisbyrden for, at manglen forelå ved leveringen, og hvilken vægt en sagkyndig udtalelse har. Forbrugerklagenævnet afgør disse spørgsmål på skriftligt grundlag efter en juridisk bedømmelse, hvor en sagkyndig udtalelse om den sandsynlige fejlårsag typisk er omdrejningspunktet, mens sager der kræver bevisførelse i form af parts- eller vidneforklaringer afvises som uegnede og henvises til domstolene. Oversigten kobler Forbrugerklagenævnets prøvelse sammen med parallel praksis fra Højesteret og landsretterne, hvor syn og skøn udgør det processuelle modstykke til nævnets sagkyndige.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01 Forbrugerklagenævnet træffer afgørelse på skriftligt grundlag efter en juridisk bedømmelse af sagens omstændigheder og kan ikke optage parts- eller vidneforklaringer under strafansvar.
- 02 Forbrugerklagenævnet afviser en klage som uegnet, når en afgørelse forudsætter bevisførelse i form af parts- eller vidneforklaringer, og henviser i stedet forbrugeren til domstolene.
- 03 Forbrugerklagenævnet lægger afgørende vægt på en sagkyndig udtalelse om den sandsynlige fejlårsag, og den sagkyndige kan vurdere, om en fejl overvejende sandsynligt forelå ved leveringen, selv om genstanden er videresolgt og ikke kan undersøges fysisk.
- 04 Forbrugerklagenævnet kræver, at forbrugeren forudgående har reklameret over for den erhvervsdrivende, før en klage kan behandles.
- 05 Formodningsreglen vender bevisbyrden: mangler der viser sig inden for fristen (i dag 1 år, før 2022 6 måneder) formodes at have foreligget ved leveringen, medmindre formodningen er uforenelig med varens art.
- 06 Alderssvarende slid og ælde på en brugt genstand er ikke en køberetlig mangel, og et tilfældigt funktionssvigt kort efter leveringen ændrer ikke dette, når delen har overskredet sin forventede levetid.

- 07** Reklamation efter købelovens § 81 skal ske inden rimelig tid efter, at køberen opdagede eller burde have opdaget manglen, men personlige omstændigheder kan undskylde en vis forsinkelse.
- 08** Den absolutte reklamationsfrist i forbrugerkøb er 2 år fra overgivelsen (5 år for byggematerialer), og efter fristen kan en mangel som udgangspunkt ikke længere påberåbes.
- 09** Forbrugerklagenævnets afgørelse bliver bindende og kan tvangsfuldbyrdes ved fogedretten, hvis den erhvervsdrivende ikke inden 30 dage fra forkyndelsen indbringer sagen for domstolene eller anmoder om genoptagelse.

§ 1 Tre frister og én formodning: købelovens reklamationsregler

Forbrugerklagenævnets og domstolenes praksis om mangler hviler på et sæt af frister og en bevisregel i købeloven, som det er nødvendigt at holde adskilt.

Den neutrale reklamationsfrist (relativ frist). Efter [Købeloven § 81](#) mister køberen retten til at påberåbe sig en mangel, hvis han ikke reklamerer inden rimelig tid, efter at han har eller burde have opdaget manglen. Reklamationen er *neutral* – køberen skal blot meddele, at varen er mangelfuld, ikke hvilken beføjelse han vil gøre gældende. Det fremgår udtrykkeligt af forarbejderne til forbrugerkøbsreglerne fra 1979:

Køberen har endvidere efter forslaget kun pligt til at afgive en såkaldt neutral reklamation, d.v.s. en reklamation, som ikke indeholder oplysning om, hvilken beføjelse der gøres gældende.

Reglen er mildere end den almindelige reklamationsregel i [Købeloven § 52](#) ("uden ugrundet ophold"), der gælder uden for forbrugerkøb.

Undtagelsen ved illoyalitet. Efter [Købeloven § 82](#) kan køberen påberåbe sig en mangel trods for sen reklamation, hvis sælgeren har handlet i strid med almindelig hæderlighed eller groft uagtsomt.

Den absolutte reklamationsfrist. Efter [Købeloven § 83](#) kan en mangel som udgangspunkt ikke påberåbes, når der er gået mere end den absolutte frist fra varens overgivelse – uanset om manglen først opdages senere. I den oprindelige forbrugerkøbslov var fristen 1 år, men i forbrugerkøb er den i dag 2 år. Ved køb af byggematerialer er fristen forlænget til 5 år, jf. **lov nr. 391 af 14. juni 1995** om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom m.v.

Formodningsreglen (bevisbyrden). Efter [Købeloven § 77 a, stk. 3](#) formodes en mangel, der viser sig inden for fristen, at have foreligget ved leveringen, medmindre formodningen er uforenelig med varens eller manglens art. Reglen vender bevisbyrden i den indledende periode, så det er sælgeren, der skal afkræfte, at manglen var til stede ved leveringen. Ved **ændringsloven af 9. juni 2021** (gennemførelse af varedirektivet (EU) 2019/771) blev formodningsperioden forlænget fra 6 måneder til 1 år med virkning fra 1. januar 2022, og knytningen blev samtidig ændret fra "risikoens overgang" til "leveringen". I sager om varer leveret før 2022 anvendes derfor den hidtidige 6-måneders formodning.

Dette emne dækker selve fristerne, bevisbyrden, formodningsreglen og sagkyndigheden. De materielle mangelsbeføjelser (afhjælpning, omlevering, ophævelse og afslag) behandles i [forbrugerklage-vare-tjenester](#).

Forbrugerklagenævnets prøvelse: en skriftlig, sagkyndigt oplyst juridisk bedømmelse

§ 2

Forbrugerklagenævnet er et alternativt tvistløsningsorgan, hvis formål er at give forbrugere en "effektiv og smidig" klagesagsbehandling, jf. [Forbrugerklageloven § 1](#). Det afgør den måde, nævnet kan prøve reklamations- og bevisspørgsmål på.

Fuld juridisk prøvelse – men kun på skriftligt grundlag. Efter [Forbrugerklageloven § 21](#) træffer nævnet afgørelse i de klager, der indbringes, og foretager en fuld prøvelse af, om der foreligger en mangel, og om reklamations- og bevisbyrdereglerne er opfyldt. Bekendtgørelsen fastslår udtrykkeligt karakteren af denne prøvelse:

Afgørelser træffes efter en juridisk bedømmelse af sagens omstændigheder.

Det følger af [bekendtgørelsens § 12, stk. 2](#). Selve sagsbehandlingen foregår på skriftligt grundlag, jf. [bekendtgørelsens § 10](#).

Officialprincippet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er sekretariat for nævnet, jf. [Forbrugerklageloven § 24](#), og sekretariatet "sørger for sagens oplysning og fremskaffer af egen drift det fornødne retlige og faktiske grundlag for afgørelsen", jf. [bekendtgørelsens § 10](#). Begge parter får kendskab til oplysninger fra modparten og til sagkyndige erklæringer, som sekretariatet indhenter – en kontradiktion på skriftligt grundlag.

Sagkyndige. Nævnet kan udsætte en sag med henblik på at indhente yderligere oplysninger, og sagkyndige kan tilkaldes til nævnsbehandlingen, jf. [bekendtgørelsens § 11, stk. 2](#). Det er denne sagkyndige udtalelse, der i de tekniske mangelssager bliver afgørende for, om formodningsreglen anses for afkræftet.

Nævnet kan derimod ikke prøve en sag, hvis afgørelse forudsætter bevisførelse, som nævnet ikke kan gennemføre på skriftligt grundlag – det behandles i afsnittet om uegnethed nedenfor og uddybes i [forbrugerklagenævn-kompetence-afvisning](#).

LOV

[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnenes Hus samt Forbrugerklagenævnet § 10](#)[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnenes Hus samt Forbrugerklagenævnet § 11, stk. 2](#)[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnenes Hus samt Forbrugerklagenævnet § 12, stk. 2](#)[Forbrugerklageloven § 1](#)[Forbrugerklageloven § 21](#)[Forbrugerklageloven § 24](#)

Den sagkyndige udtalelse som omdrejningspunkt – hvad nævnet lægger vægt på

§ 3

I de tekniske sager er det den sagkyndige udtalelse om den sandsynlige fejlårsag, der afgør udfaldet. Forbrugerklagenævnet lægger afgørende vægt på, om en sagkyndig vurderer, at fejlen *overvejende sandsynligt* forelå allerede ved leveringen, eller om den derimod skyldes brugsfejl, en hændelig skade eller alderssvarende slid efter leveringen.

Den sagkyndige kan udtale sig, selv om genstanden er videresolgt. Et centralt træk ved nævnets praksis er, at den sagkyndige kan vurdere den sandsynlige fejlårsag, selv om genstanden ikke længere er til rådighed for en

fysisk undersøgelse. Forbrugerklagenævnet har f.eks. i sag **20-04615** lagt en sagkyndig vurdering til grund af, at det var overvejende sandsynligt, at en fejl forelå allerede ved leasingstart, selv om køretøjet i mellemtiden var videresolgt og ikke kunne efterprøves fysisk. Det illustrerer, at nævnet bygger på en sandsynlighedsvurdering, ikke på et krav om endegyldigt teknisk bevis.

Domstolenes syn og skøn når samme resultater. Det processuelle modstykke ved domstolene er syn og skøn, og her ses samme mønster. I **BS-874/2008-VLR** lagde Vestre Landsret en skønsmandserklæring til grund for, at en motorskade var udtryk for et slid, der havde udviklet sig over tid – og dermed forelå ved leveringen:

Efter syns- og skønsmandens erklæringer og forklaringer lægges det til grund, at der gennem nogen tid har været et unormalt slid på ventilmekanismen ved en af motorens cylindre, som til sidst medførte, at ventilen den 20. maj 2006 knækkede i cylinderen og derved forårsagede en pludselig skade.

Modsat kan skønnet føre til, at der ikke foreligger en mangel. I **BS-15898/2020-HJR** fastslog skønsmanden, at et motorhavari på en 17 år gammel lystbåd skyldtes gennemtæring af udstødningsmanifolder med en forventet levetid på 8-10 år, altså sædvanligt slid. I **BS-25773/2023-VLR** konkluderede skønsmanden derimod, at en utæthed i en campingvogn stammede fra en tidligere, håndværksmæssigt ukorrekt repareret skade, og landsretten lagde til grund, at manglen forelå på leveringstidspunktet. Også ved afslagsudmåling er skønnet styrende; i **Sag 131/2013** byggede Højesteret afslaget på skønsmandens opgørelse af udbedringsudgifterne med fradrag for "nyt for gammelt".

Mønsteret er, at både nævnets sagkyndige og domstolenes skønsmand vurderer fejlårsagen ud fra et *overvejende sandsynligt*-kriterium, og at denne vurdering reelt afgør, om formodningsreglen anses for afkræftet.

LOV	Købeloven § 75a, stk. 2	Købeloven § 76, stk. 1	Købeloven § 77a, stk. 3
PRAKSIS	Højesteret · Køb af 17 år gammel lystbåd: Sædvanlig slitage som følge af alder udgjorde ikke en køberetlig mangel 15.04.2021 Højesteret · Afslag i købesum for mangler ved individuelle forbedringer i en andelsbolig 06.11.2014 Landsretten · Køber mistede retten til at ophæve handel med fugtskaded campingvogn efter at have afmonteret inventar 18.03.2025 Landsretten · Ophævelse af bilkøb grundet motorskade og tvist om tilbagelevering af bytteyder 12.05.2009		

Bevisbyrden for, at manglen forelå ved leveringen – § 4 formodningsreglen i praksis

Hvem der skal bevise, at manglen forelå ved leveringen, afhænger af, hvornår manglen viser sig.

Inden for formodningsperioden – sælgeren skal afkræfte. Viser manglen sig inden for fristen, gælder den omvendte bevisbyrde efter [Købeloven § 77 a, stk. 3](#). I **BS-877/2008-VLR** gengav Vestre Landsret reglen, som den lød før 2022:

Efter købelovens § 77 a, stk. 3, formodes en mangel, der viser sig inden for 6 måneder efter leveringen, at være til stede ved leveringen, medmindre sælgeren afkræfter dette.

I sagen havde en brugt bil gentagne startproblemer i frostvejr og var indleveret til værkstedet syv gange uden varig udbedring. Sælgeren havde ikke afkræftet formodningen, og bilen blev anset for mangelfuld ved

leveringen. Det illustrerer, at den erhvervsdrivende skal føre et positivt bevis for, at fejlen er opstået efter leveringen – det er ikke nok at så tvivl.

Når formodningen er uforenelig med varens art. Formodningen gælder ikke, hvis den er uforenelig med varens eller manglens art. Det praktiske hovedtilfælde er alderssvarende slid på brugte genstande. I [BS-15898/2020-HJR](#) fastslog Højesteret:

Ved køb af brugte genstande indebærer de nævnte bestemmelser, at køberen i almindelighed må afstemme sine forventninger efter bl.a. salgsgenstandens alder og tidligere brug. Køberen kan herunder ikke påberåbe sig forhold, som er en følge af sædvanligt slid og ælde. Det kan være tilfældigt, på hvilket tidspunkt efter risikoens overgang sådanne forhold viser sig i form af f.eks. funktionssvigt.

At funktionssvigtet indtraf kort efter leveringen, gjorde det altså ikke til en mangel, når delen havde overskredet sin forventede levetid.

Efter formodningsperioden – forbrugeren bærer byrden. Når formodningsperioden er udløbet (men inden for den absolutte 2-årsfrist), bærer forbrugeren bevisbyrden for, at manglen forelå ved leveringen. Her bliver den sagkyndige udtalelse henholdsvis skønserklæringen forbrugers vigtigste – og ofte eneste – bevismiddel.

Bevisbyrden for de tilstødende forhold. Praksis placerer også bevisbyrden for de erhvervsdrivendes indsigelser hos den professionelle part. I [BS-874/2008-VLR](#) gjorde sælgeren gældende, at køberen havde forværret en motorskade ved at fortsætte kørslen trods en mislyd. Landsretten fandt, at bevisbyrden for, at sælgeren udtrykkeligt havde opfordret køberen til at standse brugen, påhvilede den professionelle part, og at denne byrde ikke var løftet.

LOV	Købeloven § 76, stk. 1	Købeloven § 77a, stk. 3	Købeloven § 78
PRAKSIS	Højesteret · Køb af 17 år gammel lystbåd: Sædvanlig slitage som følge af alder udgjorde ikke en køberetlig mangel Landsretten · Ophævelse af bilkøb grundet motorskade og tvist om tilbagelevering af bytteyder Landsretten · Dom om hævelse af bilkøb grundet mangler ved levering		
			15.04.2021 12.05.2009 06.02.2009

§ 5 Rettidig reklamation: inden rimelig tid og inden for den absolutte frist

Selv en veldokumenteret mangel fortabes, hvis der ikke er reklameret rettidigt. Forbrugerklagenævnet prøver derfor altid, om [Købeloven § 81](#) og [§ 83](#) er overholdt.

Inden rimelig tid – med plads til personlige omstændigheder. I [Sag 31/2011](#) blev en bil annonceret med forkert modelår. Køberne fik kendskab til forholdet den 15. juni 2009 og reklamerede først den 31. august 2009. Trods forsinkelsen – som bl.a. skyldtes et alvorligt færdselsuheld – fandt Højesteret reklamationen rettidig:

Under hensyn til købernes forklaring om baggrunden for, at de først den 31. august 2009 reklamerede over, at bilen ikke var modelår 2007, men modelår 2005, tiltræder Højesteret, at der er reklameret inden rimelig tid, jf. købelovens § 81.

Vurderingen af "rimelig tid" er altså konkret og rummer plads til undskyldelige forhold hos forbrugeren.

Det almindelige reklamationsprincip. Reklamationsfristen i forbrugerkøb er en lempeligere udgave af det almindelige obligationsretlige princip. I [BS-5817/2021-HJR](#) formulerede Højesteret princippet således:

En part, der ønsker at påberåbe sig en mangel, skal give sin medkontrahent meddelelse herom uden ugrundet ophold fra det tidspunkt, hvor parten opdagede eller burde have opdaget manglen, jf. herved princippet i købelovens § 52, stk. 1.

I den sag medførte en passivitet på 4-6 uger fortabelse efter den strengere norm "uden ugrundet ophold". I forbrugerkøb er normen mildere ("inden rimelig tid"), men retningen er den samme: jo længere køberen venter efter at have opdaget manglen, jo større er risikoen for fortabelse.

Den absolutte grænse. Uanset hvornår manglen opdages, kan den som udgangspunkt ikke påberåbes efter udløbet af den absolutte frist i § 83 – i forbrugerkøb 2 år fra overgivelsen. Spørgsmålet om forældelse af selve pengekravet behandles særskilt i [forældelse-pengekrav-afbrydelse](#).

Forudgående reklamation er en betingelse for nævnsbehandling. Forbrugerklagenævnet kan afvise en klage, hvis forbrugeren ikke forudgående har reklameret over for den erhvervsdrivende, jf. [Forbrugerklageloven § 16, stk. 2, nr. 1](#). En rettidig reklamation er dermed ikke kun en materiel betingelse, men også en adgangsbetingelse.

LOV	Forbrugerklageloven § 16, stk. 2	Købeloven § 52, stk. 1	Købeloven § 81	Købeloven § 83
PRAKSIS	Højesteret · Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning			01.09.2021
	Højesteret · Afslag i købesum for brugt bil grundet vildledende modelår og manglende dieselpartikelfilter			05.09.2012

§ 6 Grænsen for nævnsbehandling: sager der kræver bevisførelse

Den vigtigste begrænsning i Forbrugerklagenævnets prøvelse følger af, at nævnet afgør sager skriftligt og ikke kan optage forklaringer under strafansvar, sådan som domstolene kan efter retsplejeloven.

Uegnethed. Efter [Forbrugerklageloven § 16, stk. 2, nr. 4](#) kan en klage afvises, hvis den "ikke skønnes egnet til behandling". Nævnet kan bemyndige sekretariatet til at træffe denne afgørelse, jf. [Forbrugerklageloven § 21](#). Det praktiske kerneområde er sager, hvor udfaldet afhænger af, hvem af parterne der har ret i modstridende forklaringer – fx om sælgeren mundtligt gav en bestemt oplysning, om køberen blev advaret mod en bestemt brug, eller hvad der faktisk blev sagt ved handlen. Sådanne spørgsmål kan ikke afklares forsvarligt på skriftligt grundlag, fordi nævnet ikke kan afhøre parter og vidner under strafansvar. De gør sagen uegnet til nævnsbehandling og henvises til domstolene.

Modsætningen til den tekniske bevisførelse. Uegnetheden angår bevisførelse i form af *forklaringer*, ikke teknisk bevisførelse. Et teknisk stridspunkt – fx om en fejl forelå ved leveringen – kan nævnet derimod afklare ved at indhente en sagkyndig udtalelse, jf. [bekendtgørelsens § 11, stk. 2](#). Skellet er altså mellem (i) tekniske spørgsmål, der kan oplyses sagkyndigt og afgøres juridisk på skriftligt grundlag, og (ii) bevisspørgsmål, der kun kan afklares ved mundtlig bevisførelse, og som derfor ligger uden for nævnets kompetence.

Den processuelle forskel til domstolene. At håndteringen af sagkyndigt bevis kan være krævende selv ved domstolene, ses af [BS-29720/2025-HJR](#), hvor Højesteret tog stilling til gyldigheden af en skønserklæring, der byggede på fortroligt materiale, kun skønsmanden havde set. Højesteret fandt, at eventuelle krav om udlevering af materiale skulle afgøres efter de almindelige editionsregler frem for ved at forkaste skønnet. Domstolene

råder over et bredere processuelt apparat – herunder forklaringer under strafansvar og editionspålæg – som netop er det, Forbrugerklagenævnet ikke har. Afgrænsningen af nævnets adgangsfiler uddybes i [forbrugerklagenavn-kompetence-afvisning](#).

LOV

[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnens Hus samt Forbrugerklagenævnet § 11, stk. 2](#)[Forbrugerklagebogen § 16, stk. 2](#)[Forbrugerklagebogen § 21](#)

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets afgørelse om gyldigheden af en skønserklæring baseret på fortrolige bogføringsdata i sag om handelsagentprovision

11.11.2025

§ 7 Sagsgang, frister og bindende virkning ved Forbrugerklagenævnet

Den måde, sagen behandles på, og virkningen af afgørelsen har selvstændig betydning for forbrugers retsstilling.

Klagen og dens oplysning. Klagen indgives til sekretariatet (Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen), der videresender den til den erhvervsdrivende og indhenter parternes udtalelser med en frist på normalt 14 dage, jf. [bekendtgørelsens § 10](#). Udebliver en udtalelse, kan der træffes afgørelse på det foreliggende grundlag.

Gebyr. Den erhvervsdrivende skal betale et gebyr for sagens behandling, hvis forbrugeren får medhold eller sagen forliges, jf. [Forbrugerklagebogen § 28](#). Gebyret er dermed et incitament for den erhvervsdrivende til at imødekomme berettigede krav, før sagen forelægges nævnet.

Afgørelsen. Afgørelser er skriftlige og begrundede, og ved flertalsafgørelser begrundes mindretallets stilling, jf. [bekendtgørelsens § 12](#). Der fastsættes en frist på 30 dage til opfyldelse. Hvis forbrugeren får helt eller delvist medhold, forkyndes afgørelsen for den erhvervsdrivende, og parterne vejledes om adgangen til at indbringe sagen for domstolene.

Bindende virkning og fuldbyrdelse. Forbrugerklagenævnets afgørelse er reelt bindende, medmindre den erhvervsdrivende reagerer rettidigt. En anmodning om genoptagelse skal indgives inden 30 dage fra forkyndelsen og har opsættende virkning, jf. [bekendtgørelsens § 13](#). Reagerer den erhvervsdrivende ikke ved at indbringe sagen for domstolene eller anmode om genoptagelse, kan forbrugeren få afgørelsen tvangsfuldbyrdet ved fogedretten. Sekretariatet vejleder forbrugeren om denne adgang. Genoptagelse forudsætter særlige grunde, navnlig lovligt forfald hos en part, der ikke har ytret sig, eller nye oplysninger, der må antages at ville have ført til et andet udfald.

Offentliggørelse. Nævnets afgørelser offentliggøres med angivelse af de erhvervsdrivendes navne, jf. [bekendtgørelsens § 23](#). Offentliggørelsen understøtter, at nævnets linje bliver kendt og kan virke som rettesnor i senere sager.

LOV

[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnens Hus samt Forbrugerklagenævnet § 10](#)[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnens Hus samt Forbrugerklagenævnet § 12](#)[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnens Hus samt Forbrugerklagenævnet § 13](#)[Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnens Hus samt Forbrugerklagenævnet § 23](#)[Forbrugerklagebogen § 28](#)

§ 8 Sammenhæng med domstolspraksis: syn og skøn som modstykke til nævnets sagkyndige

Forbrugerklagenævnets afgørelser kan indbringes for domstolene, og der løber en lige linje fra nævnets sagkyndige til domstolenes syn og skøn. De materielle principper om reklamation, formodningsregel og bevisbyrde anvendes ens i begge fora.

Skønnet afgør mangel ved levering. Hvor nævnet bygger på en sagkyndig udtalelse, bygger domstolene på en skønserklæring, og den er typisk udslagsgivende. Det ses i [BS-874/2008-VLR](#) (skøn: slid udviklet over tid → mangel ved levering, ophævelse), i [BS-25773/2023-VLR](#) (skøn: utæthed fra tidligere skade → mangel ved levering) og – med modsat udfald – i [BS-15898/2020-HJR](#), hvor skønnet pegede på alderssvarende slid:

Højesteret tiltræder herefter, at der ikke foreligger mangler ved båden, og A kan som følge heraf hverken hæve købet eller kræve forholdsmæssigt afslag.

Instansrækken. Forbrugersager følger ofte hele vejen gennem instanserne. Lystbådssagen blev afgjort i **Retten i Aarhus (BS 72-1359/2016)**, stadfæstet i **Vestre Landsret (BS-50031/2018-VLR)** og endeligt i Højesteret. Den brugte Fiat Brava-sag i [BS-877/2008-VLR](#) startede i **Holstebro Byret (BS 60-4-167/2006)**, hvor køberen tabte, før landsretten ændrede dommen og gav medhold under henvisning til den ikke-afkræftede formodningsregel. Det understreger, at det samme bevistema – forelå manglen ved leveringen? – kan falde forskelligt ud, alt efter hvordan den sagkyndige eller skønsmæssige vurdering lander.

Grundlæggende processuel forskel. Den afgørende forskel er, at domstolene kan optage parts- og vidneforklaringer under strafansvar og træffe afgørelse om edition, jf. [BS-29720/2025-HJR](#). Det er netop fraværet af dette apparat, der gør, at Forbrugerklagenævnet må afvise de sager, hvor bevisførelse i form af forklaringer er nødvendig. På reklamationsspørgsmålet leverer domstolene endelig den autoritative udfyldning af "inden rimelig tid" og "uden ugrundet ophold", jf. [Sag 31/2011](#) og [BS-5817/2021-HJR](#).

LOV	Købeloven § 77a, stk. 3	Købeloven § 81	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om gyldigheden af en skønserklæring baseret på fortrolige bogføringsdata i sag om handelsagentprovision		11.11.2025
	Højesteret · Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning		01.09.2021
	Højesteret · Køb af 17 år gammel lystbåd: Sædvanlig slitage som følge af alder udgjorde ikke en køberetlig mangel		15.04.2021
	Højesteret · Afslag i købesum for brugt bil grundet vildledende modelår og manglende dieselpartikelfilter		05.09.2012
	Landsretten · Køber mistede retten til at ophæve handel med fugtskadet campingvogn efter at have afmonteret inventar		18.03.2025
	Landsretten · Ophævelse af bilkøb grundet motorskade og tvist om tilbagelevering af bytteudlån		12.05.2009
	Landsretten · Dom om hævelse af bilkøb grundet mangler ved levering		06.02.2009

§ 9 Sammenfatning

Forbrugersager om mangler står og falder med tre adskilte spørgsmål, som Forbrugerklagenævnet og domstolene afgør efter de samme materielle regler.

Fristerne: Køberen skal reklamere neutralt og inden rimelig tid efter, at manglen blev eller burde være opdaget ([Købeloven § 81](#)), og under alle omstændigheder inden den absolutte 2-årsfrist ([Købeloven § 83](#)). Forbrugerklagenævnet kræver desuden, at forbrugeren forudgående har reklameret over for den erhvervsdrivende.

- **Bevisbyrden:** Inden for formodningsperioden – i dag 1 år, før 2022 6 måneder – bærer sælgeren bevisbyrden for, at manglen ikke forelå ved leveringen ([Købeloven § 77 a, stk. 3](#)). Formodningen brydes dog, når den er uforenelig med varens art, navnlig ved alderssvarende slid. Efter perioden bærer forbrugeren byrden.
- **Sagkyndigheden:** Forbrugerklagenævnet lægger afgørende vægt på en sagkyndig udtalelse om den sandsynlige fejlårsag, der kan vurdere, om fejlen overvejende sandsynligt forelå ved leveringen – også når genstanden er videresolgt. Domstolenes syn og skøn er det processuelle modstykke og er typisk udslagsgivende.

Den vigtigste kompetencegrænse er, at nævnet afgør sagerne skriftligt efter en juridisk bedømmelse og ikke kan optage forklaringer under strafansvar. Tekniske stridspunkter kan oplyses sagkyndigt, men sager, der afhænger af modstridende parts- eller vidneforklaringer, er uegnede og henvises til domstolene. Får forbrugeren medhold, bliver nævnets afgørelse bindende og kan tvangsfuldbyrdes, medmindre den erhvervsdrivende inden 30 dage indbringer sagen for domstolene eller anmoder om genoptagelse.

LOV

[Købeloven § 77a, stk. 3](#)[Købeloven § 81](#)[Købeloven § 83](#)

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Bekendtgørelse om behandling af forbrugerklager i Nævnenes Hus samt Forbrugerklagenævnet § 12	stk. 2	Forbrugerklagebogen § 16	stk. 2
Forbrugerklagebogen § 21		Købeloven § 77a	stk. 3
Købeloven § 81		Købeloven § 83	

MATERIALE Citerede afgørelser

8 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

5

11.11.2025	Højesterets afgørelse om gyldigheden af en skønserklæring baseret på fortrolige bogføringsdata i sag om handelsagentprovision	29720-2025
01.09.2021	Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning	bs-5817-2021-hjr
15.04.2021	Køb af 17 år gammel lystbåd: Sædvanlig slitage som følge af alder udgjorde ikke en køberetlig mangel	bs-15898-2020-hjr
06.11.2014	Afslag i købesum for mangler ved individuelle forbedringer i en andelsbolig	131-2013
05.09.2012	Afslag i købesum for brugt bil grundet vildledende modelår og manglende dieselpartikelfilter	31-2011

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

3

18.03.2025	Køber mistede retten til at ophæve handel med fugtskadet campingvogn efter at have afmonteret inventar	9894-11576
12.05.2009	Ophævelse af bilkøb grundet motorskade og tvist om tilbagelevering af bytteyder	6991-8387
06.02.2009	Dom om hævelse af bilkøb grundet mangler ved levering	6884-8267